

самодостатні та конкурентоспроможні осередки продовольчої безпеки, які здатні ефективно реагувати на ризики війни, мінімізувати вплив зовнішніх дестабілізуючих чинників та забезпечувати стабільний доступ населення до якісних продуктів харчування.

Список використаних джерел

1. World Food Programme. Ukraine Food Security Monitoring & Analysis 2022–2023. Rome: WFP, 2023. 44 p.
2. KSE Institute. Ukraine: Agricultural Sector Damage and Losses. Second Rapid Assessment. Kyiv: Kyiv School of Economics, 2023. 52 p.
3. FAO. Ukraine: Impact of the war on agriculture and rural livelihoods. Rome: Food and Agriculture Organization of the United Nations, 2022. 36 p.
4. FAO. Rapid Assessment of Agricultural Communities in Ukraine: 2023 Update. Rome: Food and Agriculture Organization of the United Nations, 2023. 28 p.
5. Присяжнюк Н.М., Никоненко О.А., Корінець Р.Я., Перерва Г.Л. Сади перемоги» – інструмент активізації населення задля посилення продовольчої безпеки. Сталий розвиток економіки. 2024. № 2 (49). С. 319–324.

Курепін Вячеслав Миколайович
Миколаївський національний
аграрний університет
Україна, м. Миколаїв
kypins@ukr.net

БЕЗПЕЧНІСТЬ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ЯК СКЛАДОВА ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Безпечність харчових продуктів є ключовим фактором забезпечення економічної безпеки держави, оскільки її рівень зумовлюється здатністю державних інституцій здійснювати ефективний контроль за виробництвом та імпортом безпечного та якісного продовольства. Дана сфера суспільної

діяльності охоплює гуманітарний, соціальний, економічний і політичний виміри, що забезпечує тим самим стабільність і стійкість продовольчої безпеки держави.

Питання забезпечення безпеки харчових продуктів доцільно аналізувати з урахуванням двох взаємопов'язаних аспектів. По-перше, з позиції відповідності вмісту есенціальних харчових речовин у продуктах та раціонах харчування фізіологічним потребам людини у цих компонентах. По-друге, з точки зору захисту внутрішньої середовища організму від потрапляння з їжею токсичних речовин хімічного або біологічного походження [1, с. 510].

Такий підхід зумовлений тим, що дефіцит або дисбаланс життєво необхідних і біологічно цінних речовин у харчових продуктах спричиняє незворотні зміни внутрішньої середовища організму, порушення кліткового метаболізму та суттєве зниження захисного потенціалу щодо шкідливих факторів навколишнього середовища, що, в свою чергу, істотно підвищує ризик виникнення як інфекцій.

Небезпечним слід вважати не лише той харчовий продукт, що містить токсичні речовини хімічного чи біологічного походження, а й продукт із низькою біологічною цінністю [2, с. 245], зумовленою недостатнім вмістом есенціальних біологічно активних компонентів. У сучасних умовах соціально-економічного кризи в Україні оцінювання безпеки харчових продуктів має здійснюватися з урахуванням не лише рівня вмісту в них ксенобіотиків або інших чужорідних речовин, а й їхнього якісного складу, що безпосередньо впливає на харчову цінність і здатність забезпечувати фізіологічні потреби організму.

За таких умов пріоритетним напрямом соціальної політики України у найближчій перспективі мають стати стратегічні заходи [3, с. 63], спрямовані на забезпечення економічної та фізичної доступності харчових продуктів високої харчової та біологічної цінності. Реалізація таких заходів є необхідною для запобігання суттєвому зниженню індексу здоров'я населення та підтримання належного рівня продовольчої безпеки держави.

Відповідно до визначення Всесвітньої організації охорони здоров'я, продовольча безпека, це здатність держави гарантувати фізичну та економічну доступність харчових продуктів для всіх громадян та соціальних груп, що забезпечується наявністю власного виробництва продовольства та впровадженням соціальної політики, спрямованої на забезпечення достатнього рівня прожиткового мінімуму.

Безпечність харчових продуктів є ключовим елементом продовольчої безпеки України [4, с. 147], оскільки безпосередньо впливає на стан здоров'я населення, стабільність соціально-економічного розвитку та рівень національної безпеки. Забезпечення належної якості та безпечності харчових продуктів вимагає комплексного підходу, який поєднує державний контроль, науково обґрунтовані стандарти виробництва, а також підвищення культури споживання серед населення.

В умовах соціально-економічної нестабільності особливого значення набуває забезпечення економічної та фізичної доступності харчових продуктів високої біологічної цінності, що є необхідною умовою підтримання здоров'я нації.

Отже, політика у сфері продовольчої безпеки має бути спрямована не лише на кількісне забезпечення продуктами харчування, а й на гарантування їхньої безпечності та відповідності фізіологічним потребам людини, що становить основу сталого розвитку та зміцнення національної безпеки України.

Список використаних джерел

1. Іванова В. В., Сухорукова А. Л. Стратегічне управління продовольчою безпекою в умовах сталого землекористування в Європейському Союзі. Теоретичні та практичні дослідження молодих вчених : матеріали XVIII міжнародної науково-практичної конференції магістрантів та аспірантів (м. Харків, 19–22 листопада 2024 р.). Харків : НТУ «ХП», 2024. С. 510-511. <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/20661>.

2. Сухорукова А. Л. Стратегічні орієнтири державного регулювання процесу забезпечення продовольчої безпеки в умовах трансформації національної економіки. Продовольча безпека України в умовах післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри. Міжнародний форум : доповіді учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 28-30 травня 2025 р.) / Міністерство освіти і науки України ; Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв : МНАУ, 2025. С. 244-246. DOI: <https://doi.org/10.31521/978-617-7149-86-5-80>

3. Курепін В. М. Іваненко В. С. Застосування цифрових технологій у сільському господарстві для досягнення цілей сталого розвитку. Modern Economics. 2024. № 47(2024). С. 62-69. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V47\(2024\)-09](https://doi.org/10.31521/modecon.V47(2024)-09).

4. Ivanenko V. Technological load on the natural environment of the Mykolaiv region: problems, solution ways. Науково-практична конференція, присвячена Всесвітньому метеорологічному дню «На варті кліматичних дій» та Всесвітньому дню водних ресурсів «Вода для миру» (м. Київ, 22-23 березня 2024 р.). Київ, 2024. С. 146-148.

URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/18868>.

Sehgal Mohan
Rashtriya Swayamsevak Sangh
India, Rohtak (Haryana)
mohansehgalrtk@gmail.com

FOOD SECURITY SUSTEM IN INDIA: STRUCTURE, STATE REGULATION AND SOCIAL SUPPORT MECHANISMS

India's total area is 3.287 million square kilometers, making it the seventh largest country in the world. It accounts for approximately 2.4% of the world's total geographical area. India has 28 states and 8 union territories. India's total population is 1.33 billion. India primarily cultivates three types of crops: 1. Kharif crops: Sown in